

Přijatá datová zpráva

Přijatá datová zpráva

Číslo DZ: **405461647**
 Došlé číslo:
 Stručný popis: **30 Cdo 1377/2016 - vyjádření k II. ÚS 2000/16**
 Datum doručení: **04.10.2016 11:45:46**
 Organizační jednotka: **OSV - odbor soudního výkonu**
 Typ dokumentu: **Přijatý dokument - DZ**
 Způsob zpracování: **Zpracovat v EP**
 Způsob vyřízení:

Odesílatel
 Název firmy/organizace: **Nejvyšší soud**
 Příjmení:
 Jméno:
 IČ: **48510190**
 Ulice: **Burešova 571/20**
 Město: **Brno**
 PSČ: **60200**
 Země: **CZ**
 Datum narození:
 Místo narození:

ÚSTAVNÍ SOUD	
Joštova 8, 660 83 Brno	
Došlo dne:	-4 -10- 2016 4
1+1 krát Přílohy: _____	
Vyřizuje: _____	

ID datové schránky: **kccaa9t**
 ID datové zprávy: **405461647**
 K rukám:
 Do vlastních rukou: **Ne**
 Povoleno doručení fikcí: **Ano**
 Zmocnění - zákon:
 Zmocnění - rok:
 Zmocnění - paragraf:
 Zmocnění - odstavec:
 Zmocnění - písmeno:
 Spisová značka odesílatele: **0SUS561/2016**
 Číslo jednací odesílatele: **0SUS561/2016 - null**
 OJ odesílatele: **222000**
 Číslo OJ odesílatele:
 Přijal: **Barbara Raczova**
 Podpis:

Uvedené údaje jsou automaticky generovány z informačního systému datových schránek ISDS. Správcem ISDS je Ministerstvo vnitra ČR a provozovatelem je Česká pošta, s.p.

Předchází

NEJVYŠŠÍ SOUD

ÚSEK MÍSTOPŘEDSEDY NS

Burešova 20, 657 37 Brno

Tel.: +420 541 593 257, +420 541 593 414

Fax.: +420 541 593 243

E-mail: podatelna@nsoud.cz

ÚSTAVNÍ SOUD	
Joštova 8, 660 83 Brno	
Došlo dne:	- 4 -10- 2016 4
Vyřizuje: _____ krát Přílohy: _____	

Ústavní soud

Joštova 8

660 83 Brno

ke sp. zn. II. ÚS 2000/16

V Brně dne 4. října 2016
Naše sp. zn.: SUS 561/2016
30 Cdo 1377/2016

Vyjádření k ústavní stížnosti

I.

K výzvě ze dne 23. 8. 2016, doručené Nejvyššímu soudu 15. 9. 2016, podávám jménem Nejvyššího soudu (§ 30 odst. 3, § 76 odst. 1 zákona č. 182/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů) *vyjádření* k ústavní stížnosti, která směřuje proti *usnesení zdejšího soudu ze dne 10. 5. 2016, č. j. 30 Cdo 1377/2016-357*, jímž bylo odmítnuto dovolání stěžovatele proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 23. 9. 2015, č. j. 44 Co 149/22011-341 (výrok I) a rozhodnuto, že žalobce je povinen uhradit žalovanému na náhradě nákladů dovolacího řízení částku 3 400 Kč (výrok II).

II.

K uplatnění námitky porušení ústavně zaručených práv v dovolání

Stěžovatel v ústavní stížnosti brojí proti tomu, že Nejvyšší soud odmítl jeho dovolání z důvodu, že v něm stěžovatel nevymezil, v čem spatřuje splnění předpokladů přípustnosti dovolání (§ 241a odst. 2 o. s. ř.), když jako dovolací důvod stěžovatel vymezil porušení svých ústavně zaručených práv.

V této souvislosti se nelze ubránit dojmu, že právní zástupce stěžovatele se podáním ústavní stížnosti, spojené dokonce s návrhem na zrušení celé úpravy dovolacího řízení v občanském soudním řádu, pouze snaží skrýt vlastní pochybení při sepsu dovolání, za údajné porušení práv stěžovatele ze strany Nejvyššího soudu, či snad neústavnost celé úpravy dovolacího řízení. To vše v situaci, kdy je nyní zjevné, že žaloba směřuje proti osobě, které tvrzená hmotněprávní povinnost nesvědčí, a měla být již po svém podání zamítnuta.

Ad) neposkytování ochrany základním právům ze strany Nejvyššího soudu

Žalobce se svým tvrzením, že Nejvyšší soud nerespektuje judikaturu Ústavního soudu naléhající na něj ve směru poskytování ochrany základních práv, nemůže být dále od pravdy.

Předchází

Žalobce se tak snaží Ústavnímu soudu namluvit, že jen on je ochráncem ústavnosti, zatímco Nejvyšší soud lidská práva systematicky přehlíží a judikaturu Ústavního soudu ignoruje.

Skutečnost je však jiná. Nejvyšší soud by ochranu právům stěžovatele, byla-li by porušena, poskytl, jako to dělá v řadě jiných případů (srov. množství dovolání, která jsou Nejvyšším soudem projednávána meritorně), pokud by stěžovatel (jeho právní zástupce) postupoval v souladu s právní úpravou a vymezil, v čem spatřuje splnění předpokladů přípustnosti dovolání. Pro naprostou většinu advokátů obracejících se jménem svých klientů na Nejvyšší soud přitom dodržení formálních náležitostí dovolání není překážkou. K ochraně práv stěžovatele by tedy bývalo postačilo, aby se právní zástupce stěžovatele seznámil s platnou a účinnou právní úpravou dovolacího řízení a tuto respektoval. V takovém případě by jím podané dovolání nemuselo být odmítnuto pro nesplnění formálních náležitostí.

Nejvyšší soud při své přezkumné činnosti pravidelně poskytuje ochranu ústavně zaručeným základním právům. Je v tom však, na rozdíl od Ústavního soudu, omezen podmínkami přípustnosti dovolání. Jinak řečeno, Nejvyšší soud v dovolacím řízení nemůže poskytnout ochranu základním právům vždy, ale jen tehdy, je-li dovolání bezvadné a přípustné.

Není přitom na Nejvyšším soudu, aby plnil podmínky přípustnosti dovolání. Ty jsou jednak objektivně omezeny právní úpravou (např. výčtem věcí, ve kterých není dovolání přípustné, stejně jako finančním limitem přípustnosti dovolání). Zadruhé i tam, kde dovolání není objektivně nepřípustné, je splnění náležitostí dovolání a podmínek přípustnosti dovolání na dovolateli, který by k tomu měl být vybaven profesionálním právním poradenstvím poskytovaným advokátem, nebo vlastním právním vzděláním. Sepis dovolání, jež má všechny zákonem požadované náležitosti, je přitom základním předpokladem pro to, aby se Nejvyšší soud mohl dovoláním vůbec zabývat.

Ad) Vady dovolání v této věci

V posuzovaném případě dovolání nesplňovalo zákonné náležitosti potřebné k tomu, aby je Nejvyšší soud projednal a posoudil jeho přípustnost a důvodnost, neboť v něm nebylo vymezeno, v čem dovolatel spatřuje splnění předpokladů přípustnosti dovolání. Stěžovatel sice v dovolání citoval ustanovení § 237 o. s. ř., z čehož lze soudit, že přípustnost dovolání odvozuje právě od něj (a nikoliv od § 238a o. s. ř.). Stěžovatel však neuvedl, kterou ze čtyř podmínek přípustnosti dovolání, uvedenou v § 237 o. s. ř., považuje za splněnou - tedy zda podle něj napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na posouzení otázky

1) při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu, nebo

2) která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena, nebo

3) která je dovolacím soudem rozhodována rozdílně, anebo

4) která má být dovolacím soudem posouzena jinak, než jak ji dovolací soud doposud řešil.

Tím nesplnil formální náležitosti dovolání, ani účel úpravy dovolacího řízení (jak bylo dovolateli vysvětleno v napadeném rozhodnutí Nejvyššího soudu za použití judikatury Ústavního soudu a jak je vysvětleno i níže).

Stěžovatel v dovolání odkázal na rozhodnutí Ústavního soudu, s nímž mělo být dle jeho názoru rozhodnutí odvolacího soudu v rozporu. Rozpor napadeného rozhodnutí s judikaturou Ústavního soudu však přípustnost dovolání nezakládá. Jakkoli rozpor s nálezy

Ústavního soudu může zakládat důvodnost dovolání, nemůže jím být odůvodněna jeho přípustnost. Je to přinejmenším dáno tím, že rozpor s judikaturou Ústavního soudu ve výše citovaném § 237 o. s. ř. není jako podmínka přípustnosti dovolání vůbec vymezen. Hlavně je to ale dáno odlišnou rolí Nejvyššího soudu a Ústavního soudu.

Ústavní soud je orgánem ochrany ústavnosti (srov. čl. 83 Ústavy České republiky). V řízení o individuální ústavní stížnosti podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy se proto zásadně nezabývá otázkami interpretace a aplikace podústavního práva, ale jen tím, zda nedošlo k porušení ústavně zaručených základních práv a svobod jednotlivce (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. I. ÚS 2315/15, odst. 30, a mnohé další nálezy). Naproti tomu sjednocování judikatury nižších soudů a zajišťování jednoty a zákonnosti soudního rozhodování je úlohou Nejvyššího soudu (srov. § 14 zákona o soudech a soudcích).

Právě s ohledem na uvedenou odlišnou roli obou soudů odkazuje právní úprava dovolání stran splnění podmínek přípustnosti dovolání na judikaturu Nejvyššího soudu (absentující, ustálenou, rozpornou či domněle vadnou), nikoliv na judikaturu Ústavního soudu - srov. § 237 o. s. ř. Zákon tedy výslovně požaduje, aby účastníci řízení hodnotili soulad řešení přijatého odvolacím soudem s rozhodovací praxí Nejvyššího soudu.

To je ostatně logické právě s ohledem na účel dovolacího řízení, kterým je sjednocení judikatury. Právě tomuto účelu § 237 o. s. ř. odpovídá.

I v případech, ve kterých by skutečně odvolací soud rozhodl v rozporu s nálezem Ústavního soudu, je přitom vždy splněn alespoň jeden z předpokladů přípustnosti dovolání podle § 237 o. s. ř. (případně § 238a o. s. ř.). Jestliže stěžovatel v dovolání nevymezil, o který předpoklad přípustnosti se podle něj jedná, nemohl Nejvyšší soud dospět k jinému závěru, než že má jeho dovolání vady.

Ad) V případě porušení základních práv není třeba splnění podmínek přípustnosti dovolání nijak vymežit

Stěžovatel v podstatě požaduje, aby Ústavní soud výslovně uvedl, že v případě namítaného porušení ústavně chráněných základních práv není třeba vymežit, v čem dovolatel spatřuje splnění předpokladů přípustnosti. To však Ústavní soud doposud nikdy neučinil - dosavadní judikatura Ústavního soudu pouze říká, že jakákoliv námitka, jejíž podstatou je tvrzení porušení ústavně zaručených základních práv a svobod rozhodnutím nebo postupem odvolacího soudu v občanském soudním řízení, je uplatnitelná i jako dovolací důvod podle § 241a odst. 1 občanského soudního řádu, ve znění zákona č. 404/2012 Sb. (že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci - srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 28. 3. 2013, sp. zn. III. ÚS 772/13, nebo nález Ústavního soudu ze dne 18. 8. 2004, sp. zn. I. ÚS 55/04).

Jak již dovolací soud uvedl v napadeném usnesení, uvedený názor Ústavního soudu nic nemění na tom, že i k tomuto dovolacímu důvodu, stejně jako ke každému jinému, je třeba uvést, v čem dovolatel spatřuje splnění předpokladů přípustnosti dovolání, tj. podat bezvadné dovolání.

Ústavní soud se úpravou dovolání účinnou od 1. 1. 2013 již mnohokrát zabýval. Nejčastěji ústavní stížnosti proti usnesením Nejvyššího soudu o odmítnutí dovolání pro nedostatek náležitostí (pro „vady dovolání“) odmítal – srov. I. ÚS 3524/13, III. ÚS 1675/14, II. ÚS 2716/13, III. ÚS 3099/14, I. ÚS 3524/13, III. ÚS 144/15, IV. ÚS 789/14, III. ÚS 3189/13, II. ÚS 3625/13, IV. 3982/13, ÚS 3445/13, III. ÚS 651/14, I. ÚS 2967/14 a další. V několika případech Ústavní soud shledal, že podmínky přípustnosti

dovolání byly v dovolání řádně vymezeny, ačkoliv Nejvyšší soud měl opačný názor (srov. I. ÚS 3324/15, II ÚS 313/14, I. ÚS 354/15, IV. ÚS 1256/14). Ještě nikdy však Ústavní soud nedospěl k závěru, že podmínky přípustnosti vymezeny v souladu s § 237 o. s. ř. nebyly (vůbec), Nejvyšší soud se však měl přesto dovoláním zabývat.

Je přitom nutno podotknout, že účinná právní úprava v žádném případě porušení ústavně garantovaných práv z přezkumu Nejvyššího soudu nevyklučuje (jak se snad snaží implikovat v ústavní stížnosti stěžovatel). Nejvyšší soud opakuje, že pokud by dovolací důvod byl v dovolání řádně vymezen a byly by ohledně něj splněny všechny požadované náležitosti, Nejvyšší soud by se otázkou přípustnosti a případně důvodnosti dovolání zabýval.

Je tedy otázkou, zda požadavky na obsahové náležitosti dovolání jsou v občanském soudním řádu vymezeny natolik komplikovaně, že je pro advokáty příliš obtížné, aby jim dostáli (srov. § 241a odst. 2 o. s. ř.). Nejvyšší soud zastává názor, že tomu tak není. Není důvod měnit obsah zákonné úpravy, pro většinu advokátů srozumitelné, jen proto, že někteří advokáti nejsou schopni nebo ochotni se se zákonem seznámit, respektovat jej a přizpůsobit svá podání jeho požadavkům.

K tomu je třeba zdůraznit, že pro dovolací řízení existuje podmínka povinného zastoupení, zákon tedy klade zvýšené požadavky na obsah podání právníků, nikoliv na účastníky řízení, kteří jsou právními laiky.

III.

Soulad právní úpravy náležitostí dovolání s Úmluvou

Nejvyšší soud je přesvědčen o tom, že případy, kdy je dovolání odmítnuto pro nesplnění zákonných náležitostí, nezakládají rozpor s Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“).

a) Obecné principy

Článek 6 odst. 1 Úmluvy zaručuje právo na přístup k soudu [srov. Golder proti Spojenému království, rozsudek pléna Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“), 21. 2. 1975, č. 4451/70, § 35 a 36]. Právo na přístup k soudu není absolutní a dovoluje jistá omezení, neboť samotná povaha tohoto práva vyžaduje, aby bylo upraveno jednotlivými státy, které mají v tomto ohledu určitý prostor pro vlastní uvážení (srov. Golder proti Spojenému království, § 38; srov. dále např. Bulena proti České republice, rozsudek, 20. 4. 2004, č. 57567/00, § 29).

ESLP ustáleně judikuje, že jakákoli vnitrostátním právem stanovená omezení nesmí omezovat přístup k soudu takovým způsobem či do té míry, aby bylo právo dané osoby zasaženo v samotné své podstatě. Tato omezení jsou v souladu s čl. 6 odst. 1 Úmluvy pouze tehdy, pokud sledují legitimní cíl a pokud existuje rozumná rovnováha mezi použitými prostředky a sledovaným cílem [srov. komentář k Úmluvě Kosař a spol., s. 630, Ashingdane proti Spojenému království, rozsudek, 28. 5. 1985, č. 8225/78, § 57; Bulena, § 29, Fayed v. the United Kingdom, § 65; Markovic and Others v. Italy [GC], § 99].

Navíc je třeba vzít v úvahu, že podle ESLP mohou být podmínky pro přístup k soudu u dovolacího soudu přísnější a více formální, vzhledem ke specifické úloze dovolacího soudu a k tomu, že dovolací řízení následuje až po projednání věci před soudem prvního stupně

a soudem odvolacím (Levages Prestations Services v. France, §§ 44-48; Brualla Gómez de la Torre v. Spain, §§ 34-39).

b) Napadená právní úprava a její legitimní cíl

Účel nové právní úpravy institutu dovolání vyplývá z důvodové zprávy k zákonu č. 404/2012 Sb., který s účinností k 1. 1. 2013 přinesl rozsáhlou změnu právní úpravy dovolání. Podle důvodové zprávy je prioritou vlády „přijetí opatření, která povedou k rychlejšímu a kvalitnějšímu rozhodování soudů“. Mezi podanými dovoláními podle důvodové zprávy jednoznačně převažují dovolání, jimiž se Nejvyšší soud meritorně nezabývá. Velké množství nápadů („patologický nápad“) vedoucí k častým průtahům v dovolacím řízení má právě zákon č. 404/2012 Sb. řešit.

Důvodová zpráva k tomu uvádí: „Velmi často se objevují případy, kdy kvalita dovolání sepisovaných advokáty je na opravdu nízké úrovni. Nejčastěji se jedná o dovolání, v nichž advokáti zaměňují ustanovení občanského soudního řádu o přípustnosti dovolání s dovolacími důvody, dále jde o dovolání, jež zcela postrádají právní kvalifikaci dovolacích důvodů, v neposlední řadě jde pak o souběžné uplatnění všech taxativně vypočtených dovolacích důvodů v občanském soudním řádu, aniž by v textu dovolání bylo provedeno obsahové rozlišení jednotlivých dovolacích důvodů z hlediska užití argumentace v podaném dovolání. Exemplárními případy jsou potom dovolání, při kterých advokát zcela rezignuje na vlastní práci s dovoláním tím, že se pouze ztotožní s podáním vypracovaným účastníkem řízení, jehož zastupuje. Práce s takovými dovoláními je pro Nejvyšší soud velmi náročná. Cílem novely je usnadnit Nejvyššímu soudu práci s podanými dovoláními.“ Jak se dále v důvodové zprávě uvádí „výše uvedené skutečnosti vedou k tomu, že Nejvyšší soud je přetížen neúměrným množstvím podaných dovolání v občanskoprávních a obchodních věcech, které nestíhá v přiměřené lhůtě vyřizovat. Navrhovaná právní úprava usiluje o vyřešení neúnosného zatížení Nejvyššího soudu a jejím cílem je také posílení role Nejvyššího soudu jako sjednotitele judikatury tak, aby jeho rozhodovací praxe měla spíše prospektivní charakter.“

K cílům právní úpravy dovolání účinné od 1. 1. 2013 se vyjádřil i Ústavní soud - srov. usnesení ze dne 26. 6. 2014, sp. zn. III. ÚS 1675/14, zejména bod 8, kde přílehlavě vysvětlil účel povinnosti dovolatele uvést, v čem konkrétně spatřuje splnění předpokladů přípustnosti dovolání. Účelem zavedení této povinnosti je podle Ústavního soudu „regulace vysokého počtu problematicky formulovaných dovolání a preventivní působení na advokáty potenciálních dovolatelů, aby se otázkou přípustnosti dovolání odpovídajícím způsobem zabývali. To mělo vést k tomu, že dovolání nakonec podáno nebude, neboť advokát při reflexi dosavadní judikatury Nejvyššího soudu sám zjistí, že dovolání rozumný smysl podávat nemá. To v konečném důsledku může snížit finanční náklady potenciálních dovolatelů za dovolací řízení. Konečně smyslem zakotvení této nové obligatorní náležitosti může být i urychlení dovolacího řízení, protože důsledně vzato je Nejvyššímu soudu advokátem dovolatele interpretována jeho vlastní judikatura, což může Nejvyššímu soudu práci ulehčit (byť tím nebude vázán)“.

Podle výše uvedeného je tedy cílem uvedené právní úpravy na nejobecnější úrovni rychlejší a kvalitnější soudní rozhodování. Konkrétněji je to pak vyřešení neúnosného zatížení Nejvyššího soudu a snížení velkého počtu dovolání, která jsou k němu podávána zbytečně (např. v situaci, kdy nemá rozumný smysl dovolání podávat, neboť odvolací soud rozhodl zcela v souladu s ustálenou judikaturou dovolacího soudu, nebo v situaci, kdy dovolání není podle ustanovení § 237 až § 238a o. s. ř. přípustné). Právní úprava dovolání má tedy vést k tomu, aby byl Nejvyšší soud méně zatížen řešením dovolání, kterým se nevěnuje meritorně,

a aby mohl dříve, rychleji a komplexněji posuzovat dovolání týkající se zásadních právních otázek. V důsledku jde tedy o posílení role Nejvyššího soudu jako sjednotitele judikatury.

Nejvyšší soud je přesvědčen, že takto definovaný cíl právní úpravy dovolání lze považovat za legitimní ve smyslu judikatury ESLP. Nepochopení stěžovatele, jímž je motivována i jeho ústavní stížnost, spočívá právě v tom, že nedokáže rozlišit přípustnost a důvodnost dovolání, jak o tom ostatně hovoří i důvodová zpráva.

c) Rozumná rovnováha mezi použitými prostředky a sledovaným cílem

Dále je třeba zvážit, jestli mezi použitými prostředky (povinnost dovolatelů v dovolání vymezit, v čem spatřují splnění předpokladů přípustnosti dovolání) a sledovaným cílem (rychlejší a efektivnější rozhodování v dovolacím řízení) existuje rozumná rovnováha.

Nejvyšší soud je přesvědčen, že tomu tak je.

Požadavek na uvedení náležitostí dovolání není nikterak složitý či nesplnitelný. Jedná se pouze o to, aby dovolatel, uvedl, zda je podle něj dovolání přípustné podle § 237 o. s. ř., nebo podle § 238a o. s. ř. Pokud se domnívá, že je dán předpoklad přípustnosti dovolání podle ustanovení § 237, je třeba uvést, která ze čtyř v něm uvedených možností je podle něj splněna – zda rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu nebo která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

Není přitom třeba, aby dovolatel ze čtyř výše uvedených zvolil tu jedinou správnou a pravdivou možnost. I pokud například uvede, že jím vymezená otázka dovolacím soudem dosud nebyla řešena, a ve skutečnosti se bude jednat o otázku, kterou již dovolací soud vyřešil, avšak odvolací soud se od řešení Nejvyššího soudu v napadeném rozhodnutí odchýlil, posoudí Nejvyšší soud dovolání jako bezvadné a přípustné.

Jediné, co zákon po dovolatelích žádá, tedy je, aby se zabývali postojem Nejvyššího soudu k jimi vymezené právní otázce, aby se alespoň pokusili zjistit, jakým způsobem Nejvyšší soud uvedenou otázku řeší, a aby tuto svoji aktivitu promítli do textu dovolání tím, že výslovně uvedou, která z podmínek zakládajících přípustnost dovolání je podle nich splněna. To zástupce žalobce neudělal.

Je přitom třeba zdůraznit, že vzhledem k povinnému zastoupení v dovolacím řízení (srov. § 241 o. s. ř.) je tento požadavek kladen na advokáty dovolatelů (případně na dovolatele, kteří sami mají právnické vzdělání).

Kromě toho je třeba vzít v úvahu, že se jedná o podmínku přístupu k dovolacímu soudu, v rámci řízení o mimořádném opravném prostředku. I podle judikatury ESLP lze v této fázi řízení vymezit podmínky pro přístup k soudu přísněji (viz výše).

Ve světle výše uvedeného je třeba dospět k závěru, že stanovení povinných náležitostí dovolání je omezením proporcionálním a jde o přípustný prostředek, který je v rozumné rovnováze s cílem, jehož má být dosaženo, tedy s rychlejším a efektivnějším řízením u odvolacího soudu.

Nejvyšší soud je přesvědčen, že výše uvedené by měl uvážit i Ústavní soud při posuzování souladu napadené právní úpravy a řešení přijatého Nejvyšším soudem s ústavním pořádkem.

Ústavní soud by neměl zmírňovat formální požadavky na podání dovolání jen proto, že existuje mezi advokáty několik jednotlivců, kteří nejsou s to se s úpravou dovolacího řízení seznámit, nebo ji respektovat.

IV.

Podstata námitek stěžovatele v dovolání

Nejvyšší soud k výše uvedenému pouze pro úplnost dodává, že v konkrétním případě stěžovatele by ani zrušení napadeného odmítavého usnesení Nejvyššího soudu Ústavním soudem nemělo žádný vliv na výsledek řízení.

Stěžovatel se v řízení jako žalobce domáhal zadostiučinění za nemajetkovou újmu. Tvrdil, že Městský úřad Kuřim exekučním příkazem nařídil neoprávněně exekuci na jeho majetek, a to na základě nevykonatelného rozhodnutí Městského úřadu Kuřim, odboru dopravy, jehož vykonatelnost byla odložena. Žalobce však v řízení žaloval subjekt, který není pasivně věcně legitimován - město Kuřim - namísto státu.

Výkon rozhodnutí o uložení pokuty v přestupkovém řízení orgánem obce je výkonem přenesené působnosti. Za škodu nebo újmu způsobenou v rámci přenesené působnosti vydaným nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem odpovídá stát podle zákona č. 82/1998 Sb. (srov. § 3 odst. 1 písm. c/ zákona č. 82/1998 Sb.). Tento názor ostatně Nejvyšší soud vyargumentoval již v rozsudku ze dne 20. 8. 2013, č. j. 30 Cdo 3257/2012-282, uveřejněném pod číslem 8/2014 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek, na který v podrobnostech odkazuje. Uvedený rozsudek byl sice Ústavním soudem zrušen, avšak pouze z důvodu, že jemu předcházející rozhodnutí krajského soudu bylo pro stěžovatele překvapivé. K samotnému hmotněprávnímu posouzení věci Nejvyšším soudem neměl Ústavní soud žádné výhrady.

Skutečnost, že rozhodnutí Krajského soudu v Brně bylo pro stěžovatele překvapivé, byla přitom již v dalším řízení napravena, když uvedené rozhodnutí bylo zrušeno Ústavním soudem a stěžovatel měl dostatečnou možnost se k právnímu posouzení věci (k pasivní věcné legitimaci žalovaného) vyjádřit. Krajský soud v Brně vzal veškeré jeho argumenty v úvahu, a přesto setrval na názoru, který sdílí i Nejvyšší soud, a sice že žalované město Kuřim není ve sporu pasivně věcně legitimováno.

Pokud se jedná o odst. 12 nálezu Ústavního soudu ze dne 27. 1. 2015, sp. zn. II. ÚS 3330/13, je nutno podotknout, že je velmi nešťastně formulován. **Skutečnost, že v civilním řízení žalobce označil jako žalovaného účastníka řízení, který není ve věci pasivně věcně legitimován, totiž vede k zamítnutí žaloby. V žádném případě není důvod, aby odvolací soud rušil rozhodnutí soudu prvního stupně proto, že soud prvního stupně v civilním řízení jednal se žalovaným, kterého žalobce v žalobě označil.** Inspirace Ústavního soudu k závěru vyjádřenému v odst. 12 odůvodnění zmíněného nálezu zůstává Nejvyššímu soudu nejasná. Pravděpodobně však Ústavní soud na věc aplikoval postupy užívané ve správním řízení, ve kterém je na správním soudu, aby v řízení jako s žalovaným jednal s tím, kdo skutečně žalovaným má být, a ne s tím, koho chybně označil v žalobě žalobce (srov. např. § 33 soudního řádu správního, část věty za středníkem, § 69 soudního řádu správního, a usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003-56, publikované pod č. 534/2005 Sb. NSS). Oproti tomu v civilním řízení žádné obdobné postupy aplikovat nelze (srov. § 90 o. s. ř. a § 79 odst. 1 věta druhá o. s. ř., rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 6. 2011, sp. zn. 29 Cdo 1426/2010, a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2002, sp. zn. 20 Cdo 364/2002). Pro úplnost lze

zmínit, že se nejednalo ani o situaci, kdy by žalobce žaloval stát a pouze nesprávně označil organizační složku, která za něj má podle zákona jednat (v takové situaci je soud povinen z úřední povinnosti správnou organizační složku zjistit a začít s ní jednat, srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2004, sp. zn. 33 Odo 67/2004).

Konečně nejde ani o situaci, kdy by žalobce nesprávně jako žalovaného označil orgán obce (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 3. 2012, sp. zn. 31 Cdo 2847/2011, uveřejněné pod číslem 72/2012 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní).

Žalobce jednoznačně projevil vůli vést řízení proti Městu Kuřim v situaci, kdy je pasivně věcně legitimován k náhradě žalované újmy stát, a toto žalobcovo pochybení nelze nijak procesně napravit, a to ani po zrušení rozsudku soudu prvního stupně.

Jestliže Krajský soud v Brně rozhodnutí soudu prvního stupně nezrušil, postupoval v souladu s občanským soudním řádem. I pokud by ke zrušení rozhodnutí soudu prvního stupně došlo, soud prvního stupně by nemohl v dalším řízení rozhodnout jinak, než žalobu zamítnout z důvodu, že žalovaný není pasivně věcně legitimován (tzn. že nárok žalobce proti žalovanému neexistuje).

Kasační zásah Ústavního soudu v této fázi řízení by proto vedl jen k jeho prodloužení, aniž by dával stěžovateli nejmenší naději na jiný výsledek sporu.

V.

Přiznání náhrady nákladů dovolacího řízení městu

Stěžovatel v ústavní stížnosti dále namítá, že do jeho práva na spravedlivý proces bylo zasaženo i nákladovým výrokem, jímž byl vedlejšímu účastníku přiznán nárok na náhradu nákladů zastoupení advokátem v dovolacím řízení, přestože jde o město.

Jak sám stěžovatel uvádí, Ústavní soud ve své judikatuře týkající se přiznávání náhrady nákladů obcím apeluje na nutnost posuzovat otázku náhrady na náklady zastoupení advokátem diferencovaně a s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem věci.

To Nejvyšší soud, veden judikaturou Ústavního soudu, učinil, když vzal v úvahu, že statutární města a jejich městské části, u nichž lze presumovat existenci dostatečného materiálního a personálního vybavení a zabezpečení k tomu, aby se samy právně hájily, mají k dispozici větší rozpočet a rovněž větší počet zaměstnanců, než ostatní menší města a obce. Oproti tomu žalované město Kuřim, které má pouze 10 000 obyvatel, zaměstnává na městském úřadě podle informací na svých internetových stránkách pouze jedinou osobu ve funkci právník – jedná se o právníka obecního živnostenského úřadu, který má na starosti živnostenskou kontrolu (viz <http://www.kurim.cz/cs/mestsky-urad/struktura-meu/odbor-obecni-zivnostensky-urad.html>). Od žalovaného města nelze podle Nejvyššího soudu spravedlivě požadovat, aby své zájmy v dovolacím řízení hájilo samo, za využití tohoto jediného zaměstnance právníka, který je zaměstnán na jiném odboru, než kterého se týká posuzované řízení. Nejvyššímu soudu není známo, že by žalovaný zaměstnával další osoby s právnickým vzděláním, jak uvádí žalobce.

VI.

Závěr

Nejvyšší soud se vzhledem k výše uvedenému domnívá, že napadeným usnesením č. j. 30 Cdo 1377/2016-357 nebyla porušena základní práva stěžovatele. Je přesvědčen o tom, že uvedeným rozhodnutím nebylo nepřípustně zasaženo žádné ústavním pořádkem České republiky nebo příslušnými mezinárodními právními dokumenty chráněné právo stěžovatele.

Podle názoru Nejvyššího soudu nelze dovodit nic jiného, než že ústavní stížnost proti jeho rozhodnutí není důvodná.

Ústavnímu soudu České republiky proto Nejvyšší soud *navrhuje, aby ústavní stížnost (pokud ji neodmítne) zamítl.*

Nejvyšší soud souhlasí s tím, aby podle § 44 odst. 2 zákona č. 182/1993 Sb. bylo upuštěno od ústního jednání.

JUDr. Pavel S i m o n , v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení: Marie Pezlarová